

Aanvraagformulier
Macrodoelmatigheidstoets
Nieuwe opleiding

Master Zorg & Veiligheid
Avans Hogeschool

27 september 2024

1. Basisgegevens Instelling

Naam instelling(en)	Avans Hogeschool
BRIN-code(s)	07GR – Avans Hogeschool
KvK-nummer(s)	41104408 – Avans Hogeschool
Contactpersoon aanvraag	
Contactpersoon CvB	

2. Basisgegevens Opleiding

Kenmerk aankondiging	A23-029
Naam	Zorg & Veiligheid
Oriëntatie	HBO
Niveau	Master
Vorm	Voltijd, deeltijd
Gemeente(n) waar opleiding wordt gevestigd	Den Bosch
Taal	Nederlands
Studielast	60 ec.
Studieduur	1 jaar (voltijd), 2 jaar (deeltijd)
Beroepsvereisten	N.v.t.
Capaciteitsbeperking	nee
Beoogde startdatum	1 september 2026
ISAT-code (indien bekend)	
RIO-(sub)onderdeel	Sector overstijgend
ISCED-rubriek (optioneel)	

3. Inhoud opleiding en onderwijsprogramma

Verschillende inspectierapporten van heftige incidenten zoals .. (moord op ..), ... (dodelijk steekincident in Amsterdamse metro), ... (verkrachting en moord op ...) en ... (stalking en moord op ..) bevestigen de noodzaak van een goede samenwerking tussen zorg en veiligheid om verdere incidenten en maatschappelijke onrust te voorkomen (VNG, bijlage 1). Door de toenemende omvang en complexiteit van multiprobleem-casuïstiek als huiselijk geweld en radicalisering wordt de behoefte aan samenwerking van zorg en veiligheid inmiddels als een brede behoefte gezien.¹ "In toenemende mate is zorg en veiligheid een werkveld op zich geworden.

'Veiligheidshuizen' zijn 'Zorg- en Veiligheidshuizen' geworden. 'Het verbinden van verschillende disciplines' is een taakomschrijving die altijd terugkomt in die vacatures. Dat werkveld gaat dan vooral om samenwerking [...].² "Het [is] moeilijk om zogenoemde 'best persons' te vinden, professionals die goed kunnen omgaan met complexe samenwerkingen en het schakelen tussen praktijk en beleid".³

In de brede behoefte aan samenwerking op het gebied van zorg en veiligheid wordt nog allesbehalve voorzien. Het schort aan professionals met de (master-)vaardigheden om regie te voeren op de samenwerking zorg en veiligheid nog voor dit escaleert naar forensische zorg.⁴ Dit betreft dus preventief handelen en het domeinoverstijgend voorkomen van escalaties. In dit kader vormen de (discipline-overstijgende) functie-eisen nog een grote discrepantie met de ('verkokerde') functiehuizen.⁵

Avans heeft deze onvervulde behoefte gesignaleerd en geagendeerd. Er is een ontwikkeltraject gestart om (in nauwe samenwerking met andere opleidingen, instellingen, werkgevers en studenten) te komen tot een master die aan deze behoefte tegemoetkomt. Resultaat is deze master *Zorg & Veiligheid*. Deze master zorg & veiligheid leidt professionals op die op het snijvlak van zorg en veiligheid kunnen maar ook durven te opereren nog voordat het escaleert naar forensische zorg, dan wel het voorkomen van recidive. Deze afgestudeerden kunnen schakelen tussen beleid en praktijk en omgaan met complexe samenwerkingen. Anders gezegd richt deze master zich op zorg en veiligheidsvraagstukken in het voorliggende veld. Daarmee creëert Avans Hogeschool een doorgaande leerlijn vanaf de Associate degree zorg- en veiligheid naar de master.

3.1 Inhoud opleiding

Er is grote behoefte aan professionals die binnen het zorg- en veiligheidsdomein kunnen registreren, opgave-overstijgend kunnen analyseren én daadkrachtig kunnen optreden in complexe casuïstiek. De masteropleiding *Zorg & Veiligheid* is erop gericht om te voorzien in deze behoefte aan flexibele en daadkrachtige professionals die opgavegericht kunnen samenwerken op het terrein van zorg en veiligheid, zowel op casusniveau als tussen organisaties en ontwikkelingen op macro-niveau kunnen signaleren. In de master *Zorg & Veiligheid* ligt het accent op analyseren, synthetiseren, interveniëren en evalueren op basis van kennis en persoonlijke vaardigheden. In de masteropleiding werken de studenten aan acht eindkwalificaties. De student van de master *Zorg & Veiligheid*:

¹ VNG, 2021, bijlage 1, p2

² Zorg & Sociaalweb, 2023 – bijlage 2, p.2

³ Wijkwijzer, 2023 – bijlage 3, p.26

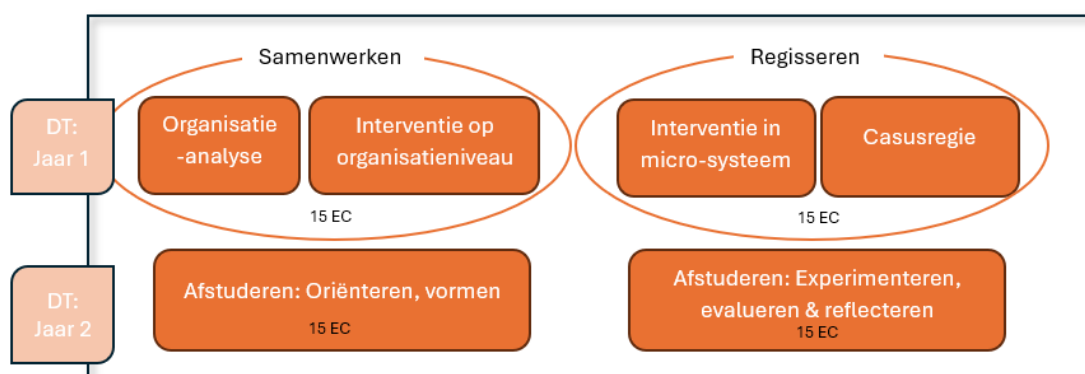
⁴ "Dit vraagt investeren in samenwerkingsrelaties en in het vakmanschap van professionals die regie kunnen voeren op samenwerking." (Bijlage 1, p.3)

⁵ "Anno 2023 wordt inmiddels het belang van de combinatie van zorg en veiligheid breed gedragen. Er is echter nog wel werk aan de winkel om de potentiële kracht van die aaneenschakeling te benutten. Op dit moment gaat nog te veel energie verloren aan het zoeken naar mogelijkheden voor maatwerk binnen de verkokerde en dichtgetimmerde systeemwereld." (Bijlage 1, p.3)

1. vergaart wetenschappelijke en praktische kennis van wet- en regelgeving, rechtshandhaving, staatsinrichting en de verzorgingsstaat, sociale zekerheid, psychologie, sociologie, sociaal werk ten einde de strafrechtketen te verbinden met het sociaal domein;
2. vergaart praktische kennis over de samenwerking tussen relevante organisaties en professionals binnen het zorg & veiligheidsdomein, ten einde samenwerking te bevorderen;
3. analyseert complexe en taaie vraagstukken binnen de veiligheidsketen en het sociaal domein die aanpak vanuit een multi-perspectief en met meerdere stakeholders vragen;
4. synthetiseert en past een breed scala aan theoretische, professionele én ervaringskennis toe, gebruikmakend van verschillende vakgebieden uit het sociaal werk, recht, bestuurskunde en integrale veiligheidskunde en werkt hierbij samen met andere professionals en burgers;
5. ontwikkelt met behulp van designonderzoek of actieonderzoek innovatieve interventies ten einde complexe casussen en het netwerk te regisseren en impact te maken in de praktijk;
6. implementeert evidence based en innovatieve interventies bij regievraagstukken in dynamische en complexe zorg- en veiligheidssituaties;
7. evalueert de effectiviteit van de interventies;
8. past communicatieve vaardigheden, kritisch denken, co-creatie, systeemdenken en persoonlijke reflectie toe om de strafrechtketen en het sociaal domein duurzaam te verbinden.

3.2 Onderwijsprogramma

Een omvang van 60 EC is realistisch om bovengenoemde eindkwalificaties te kunnen behalen. De Masteropleiding Zorg & Veiligheid bestaat uit vier modules. De opleiding bestaat uit twee modules van elk 15 EC die gaan over de kennis- en vaardighedenopbouw en twee modules die in het teken staan van het impact maken in de praktijk tijdens het afstuderen. Toetsing gebeurt aan de hand van beroepsprestaties met een verantwoording en reflectie, gekoppeld aan de realistische beroepspraktijk. Verantwoording en reflectie worden in elke module getoetst, zoveel mogelijk gekoppeld aan relevante kennis en theorieën en de professionele ontwikkeling. We voorzien zowel een voltijd als een deeltijdvariant. De deeltijd- en voltijdstudenten volgen gezamenlijk onderwijs om van en met elkaar te leren. De voltijdstudenten gaan twee dagen per week naar de opleiding, de deeltijdstudenten één dag per week.

Figuur 1 - Overzicht

In vier leerlijnen dekken we de belangrijkste inhoudelijke bouwstenen af te weten: diepgaande wetenschappelijke en praktische kennis, transitievermogen, onderzoekend vermogen en persoonlijke vaardigheden. Een toelichting op deze leerlijnen is opgenomen in bijlage 4.

4. Doelgroep van de opleiding en nadere vooropleidingseisen

De primaire doelgroep van de master zijn doorstromende studenten vanuit relevante bachelors: Integrale Veiligheidskunde, Sociaal Juridische Dienstverlening, Social Work, Toegepaste Psychologie, Verpleegkunde, Bestuurskunde, Rechten, Politieacademie-bachelors en universitaire bachelors zoals Sociologie, Psychologie en Pedagogische wetenschappen. Het curriculum maakt gebruik van hun diverse achtergronden en biedt ruimte om praktijkervaring op te doen via praktijkplaatsen in het werkveld. De doelgroep vergaart de benodigde verbreding van kennis en vaardigheden en ontwikkelt het netwerk voor de uitoefening van banen op het snijvlak van het sociale domein en het veiligheidsdomein.

Bij de master Zorg & Veiligheid wordt een zorgvuldige instroomprocedure voorzien. Afhankelijk van achtergrond en ambities krijgen geïnteresseerden een advies of de master Zorg & Veiligheid (en welke variant) bij hen past, of dat zij naar verwachting beter op hun plek zijn bij bijvoorbeeld een van de verwante opleidingen (zie par. 6). Met de verwante opleidingen is ook afgesproken dat zij hetzelfde doen met studenten die beter passen bij de masteropleiding Zorg & Veiligheid.

5. Beroeps-/arbeidsmarktprofiel afgestudeerden

De afgestudeerde master Zorg & Veiligheid werkt daar waar voor anderen een casus te complex is en daar waar de samenwerking tussen organisaties vastloopt. Dit vraagt een domein overstijgende aanpak en een integrale samenwerking tussen het sociale domein en het veiligheidsdomein. De masteropgeleide richt zich op een herstelgerichte, contextuele benadering waarin helpen en handhaven hand in hand gaan. De aanpak van complexe casuïstiek vraagt om maatwerk en samenwerking tussen meerdere domeinen waarin verschillende professionals niet alleen tegelijkertijd aan een casus werken (multidisciplinair), maar ook hun handelen coördineren (interdisciplinair) en elkaars rollen deels kunnen overnemen (trans disciplinair). Mogelijke functies waarin afgestudeerden van de master Zorg & Veiligheid terecht komen zijn deels reeds bestaande functies, hoewel de meeste functies tot op heden vaak monodisciplinair worden uitgevoerd en niet zijn gepositioneerd op het niveau van masteropgeleiden. De afgestudeerden van de master Zorg & Veiligheid zijn snel inzetbaar op deze functies, hebben een verhoogde transdisciplinariteit en kunnen zorgen voor kwaliteitsverbetering van de uitvoering van de werkzaamheden. Te denken valt aan de volgende functies:

- Procesmanager binnen gemeente, zorg & veiligheidshuis, reclassering, wijkteam
- Casemanager voor complexe casuïstiek waarin helpen en handhaven hand in hand gaan
- Coördinator op gebied van zorg & veiligheid binnen gemeente, zorg & veiligheidshuis, reclassering, wijkteam
- Strategisch adviseur in gemeenten op gebied van zorg en veiligheid
- Programmamanager in gemeenten op gebied van zorg en veiligheid

6. Analyse verwant (toekomstig) aanbod

Het bestaande en aangekondigde opleidingsaanbod is onderzocht op verwantschap met de master Zorg & Veiligheid. Hierbij zijn de geldende verwantschapscriteria gehanteerd: "*Verwante opleidingen (1) komen inhoudelijk sterk overeen, (2) leiden op tot min of meer dezelfde beroepen, (3) zijn toegankelijk voor min of meer dezelfde instroomdoelgroep en (4) worden in dezelfde opleidingsvorm aangeboden*" (Handreiking macrodoelmatigheidsdossier voor instellingen).

Verwant

De master Zorg & Veiligheid van Avans Hogeschool kent volgens deze criteria twee verwante opleidingen: de bestaande master Forensisch Sociale Professional van Hogeschool Utrecht en de aangekondigde master Forensische Zorg Specialist van Hogeschool Rotterdam. Tabel 1 en 2 resumeren voor de verwante opleidingen de kern van de opleiding per criterium. Met deze opleidingen heeft logischerwijs uitvoerig afstemming plaatsgevonden ter voorkoming van profileringsonduidelijkheid, onnodige concurrentie en negatieve spreidingseffecten (zie ook par. 12). Vertegenwoordigers van beide opleidingen en hogescholen, met wie in bestaande kennisinfrastructuren reeds meerjarig contact wordt onderhouden (lectorenplatform Zorg & Veiligheid en minor 'Werken in gedwongen kader') onderschrijven het bestaansrecht van de master Zorg & Veiligheid van Avans Hogeschool.

Tabel 1 – Kenmerken master Forensisch Sociale Professional (Hogeschool Utrecht)

criterium	Omschrijving
1. Inhoud	De master Forensisch Sociale Professional werkt met cliënten die antisociaal of risicovol gedrag vertonen en met kinderen die zich door toedoen van anderen in kwetsbare situaties bevinden. Het doel is om recidive, mishandeling en geweld te doen afnemen door samen te werken met diverse partijen in het forensische veld (bijv. Rechterlijke macht, politie, gemeente en zorg).
2. Beroepen	De master Forensisch Sociale Professional richt zijn onderstaande mogelijke beroepen <ul style="list-style-type: none"> – Senior-professional verantwoordelijk voor complexe casuïstiek binnen het forensisch veld – Projectleider bij innovatieprojecten
3. Instroomdoelgroep	De master Forensisch Sociale Professional richt zich primair op professionals met minimaal drie jaar werkervaring die werkzaam zijn in de forensische verslavingszorg, de reclassering of in penitentiaire inrichtingen.
4. Opleidingsvorm	De master Forensisch Sociale Professional wordt aangeboden in deeltijd.

Tabel 2 - Kenmerken master Forensische Zorg Specialist (Hogeschool Rotterdam)

criterium	Omschrijving
1. Inhoud	De master Forensisch Sociale Professional werkt in direct contact met patiënten waarbij hij gebruik maakt van specialistische forensische expertise en in samenwerking met collega's. De afgestudeerde zet zijn kennis in voor behandelbeleid binnen de forensische context en heeft de focus op de beveiliging van de maatschappij en het terugdringen van de kans op toekomstig delictgedrag.
2. Beroepen	De Master Forensische Zorg Specialist richt zich op beroepen binnen de intramurale forensische zorg. De afgestudeerde begeleidt het praktisch handelen op de werkvloer met nieuwe handels- en werkwijzen die wetenschappelijk gefundeerd zijn en kan verschillende disciplines verbinden.
3. Instroomdoelgroep	Afgeronde bacheloropleiding binnen het sociaal of verpleegkundig domein en minimaal twee jaar relevante werkervaring binnen het forensisch domein
4. Opleidingsvorm	De master Forensische Zorg Specialist wordt aangeboden in deeltijd.

Zoals blijkt uit bovenstaande tabellen richt de master Forensisch Sociale Professional zich op het forensische veld, zowel ambulante beroepen als intramuraal. De master Forensische Zorg Specialist richt zich op beroepen binnen de intramurale forensische zorg. De master Zorg & Veiligheid van Avans Hogeschool richt zich op de samenwerking tussen de strafrechtketen en het sociaal domein aan de preventieve kant. Hiermee zijn we onderscheidend van bovenstaande forensisch georiënteerde masters. Daarmee komen de opleidingen inhoudelijk beperkt overeen, richten we ons op andere beroepen binnen het zorg- en veiligheidsdomein en is er een andere instroomdoelgroep.

Overig

Andere hbo- en wo-opleidingen richten zich op zorg of veiligheid, maar niet op de *samenwerking* ofwel het *snijvlak* van zorg en veiligheid. Zij hebben daarmee een ander oogmerk en leiden op tot andere beroepen en functies. Dit betreft masters (zowel in voltijd- als in deeltijdvorm) die raakvlakken hebben met de aangevraagde master, zoals de hbo-masters Social Work, Ervaringsdeskundigheid, Jeugdzorg, Advanced Nursing Practice, Pedagogiek, GGZ-Verpleegkunde en de wo-master Criminologie. Het betreft hierbij echter masters die zich richten op het thema zorg óf veiligheid, en niet op de *samenwerking* ofwel het *snijvlak* van zorg en veiligheid. Deze masters komen inhoudelijk dan ook niet overeen met de aangevraagde opleiding en leiden evenmin op tot dezelfde beroepen. Er is geen noemenswaardige onderlinge concurrentie c.q. kannibalisatie met deze opleidingen te verwachten.

7. Geschatte instroom in de nieuwe opleiding

We schatten de instroom in de master Zorg & Veiligheid op aanvankelijk 15-20 studenten voor de voltijdvariant en 10-15 voor de deeltijdvariant, met groeipotentieel voor de navolgende jaren. Deze schatting correspondeert met de beoogde beheerste instroom (zie par. 4), evenals met de door het verwante aanbod geconstateerde groeiende behoefte onder bachelor studenten om direct na hun bachelor door te studeren in een master ter vergroting van hun loopbaanmogelijkheden (zie par. 12).

Voltijd

De instroomschatting voor de voltijdvariant van de master Zorg & Veiligheid berust, ten eerste, op de instroomomvang van de aansluitende voltijdbachelors aan Avans Hogeschool. Tabel 3 toont deze voltijdbachelors, hun locaties en hun respectievelijke instroomomvang van 2019 tot en met 2023. Hoewel hun instroomomvang in deze periode fluctueert, hebben deze aansluitende voltijdbachelors een dusdanige instroomomvang (zowel in totaal als afzonderlijk), dat hieruit een substantiële instroom (doorstroom) in de voltijdvariant van de master Zorg & Veiligheid te verwachten is. Deze verwachting is mede gebaseerd op een onderzoek van SEO Economisch Onderzoek naar de behoefte aan hbo-masters in Noord-Brabant, uitgevoerd in opdracht van Avans Hogeschool (SEO, 2021, bijlage 5). Hierin wordt vastgesteld: "*Hbo-masters zijn steeds vaker een optie voor doorstromers vanuit een hbo-bachelor*" (p.9).

Tabel 3 - Eerstejaars inschrijvingen aansluitende voltijdbachelors Avans Hogeschool, peildatum 1 okt. 2023 (DUO, 2024 - bijlage 9)

Opleiding	Locatie	2019	2020	2021	2022	2023
B Integrale Veiligheidskunde	Breda	101	118	104	111	85
B Social Work	Breda	246	311	232	222	187
B Opleiding tot Verpleegkundige	Breda	238	315	334	240	214
B Bestuurskunde/Overheidsmanagement	's-Hertogenbosch	92	111	105	99	95
B Integrale Veiligheidskunde	's-Hertogenbosch	109	141	153	139	97
B Social Work	's-Hertogenbosch	262	251	267	248	198
B Opleiding tot Verpleegkundige	's-Hertogenbosch	226	303	248	228	201
B HBO – Rechten	's-Hertogenbosch	215	255	268	215	133
Totaal		1489	1805	1711	1502	1210

Ten tweede berust de instroomschatting voor de voltijdvariant van de master Zorg & Veiligheid op de mogelijke instroom vanuit andere onderwijsinstellingen. Ook zij bieden immers aansluitende voltijdbachelors aan met potentiële studenten. Bovendien kunnen er instromende studenten zijn op doorverwijzing van de verwante opleidingen (zie par. 6). Het is ondoenlijk om dit gefundeerd te kwantificeren; Avans Hogeschool beschikt nu nog niet over een breed masterportfolio om vergelijkingen in deze te kunnen maken.

Ten derde berust de instroomschatting voor de voltijdvariant van de master Zorg & Veiligheid op een verkennend onderzoek over masteropleidingen onder derde-, vierde- en vijfdejaars voltijd- en deeltijd bachelorstudenten aan Avans Hogeschool (Avans hogeschool, 2024, bijlage 6, bijlage 7, bijlage 8). In totaal participeerden 317 studenten aan het onderzoek. Hiervan gaven 57 studenten aan geïnteresseerd te zijn in deelname aan de voltijd- of deeltijdvariant van een master Zorg & Veiligheid (Bijlage 6 – p. 25), waarvan 30 studenten zijn van bovengenoemde aansluitende bachelors (bijlage 8 – tabblad 'Hoe groot is de kans'). Van laatstgenoemde groep achten 12 studenten de kans groot dat ze de master aan Avans Hogeschool gaan volgen. In dit onderzoek is de studenten alleen nog maar de titel van de masteropleiding gepresenteerd: een master op het gebied van zorg en veiligheid.

In de wetenschap dat voltijdvariant van de master Zorg & Veiligheid ook openstaat voor instromende studenten vanuit andere bachelors, onderwijsinstellingen en regio's, wordt verwacht dat de voltijdvariant kan starten met 15-20 studenten en in de navolgende jaren kan rekenen op een instroom van tussen de 20 en 30 studenten.

Deeltijd

De instroomschatting voor de deeltijdvariant van de master Zorg & Veiligheid berust, ten eerste, op de instroomomvang van de aansluitende deeltijdbachelors aan Avans Hogeschool. Tabel 4 toont deze bachelors, hun locaties en hun respectievelijke instroomomvang van 2019 tot en met 2023. Hoewel hun instroomomvang in deze periode fluctueert, hebben deze aansluitende deeltijdbachelors een dusdanige instroomomvang (zowel in totaal als afzonderlijk), dat hieruit een substantiële instroom in de deeltijdvariant van de master Zorg & Veiligheid te verwachten is (zij het van bescheidener omvang dan bij de voltijdvariant).

Tabel 4 - Eerstejaars inschrijvingen aansluitende deeltijdbachelors Avans Hogeschool, peildatum 1 okt. 2023 (DUO, 2024 – bijlage 9)

Opleiding	Locatie	2019	2020	2021	2022	2023
B Social Work	Breda	31	27	38	30	24
B Opleiding tot Verpleegkundige	Breda	96	83	86	75	79
B Bestuurskunde/Overheidsmanagement	's-Hertogenbosch	14	13	9	10	16
B Integrale Veiligheidskunde	's-Hertogenbosch	15	11	13	12	16
B Social Work	's-Hertogenbosch	33	38	39	22	25
B Opleiding tot Verpleegkundige	's-Hertogenbosch	46	67	53	42	54
Totaal		268	277	277	213	239

Ten tweede berust de instroomschatting voor de deeltijdvariant van de master Zorg & Veiligheid op de mogelijke instroom vanuit andere onderwijsinstellingen. Ook zij bieden immers aansluitende deeltijdbachelors aan met potentiële studenten. Bovendien kunnen er ook voor de deeltijdvariant

instromende studenten zijn (met weinig werkervaring) op doorverwijzing van de verwante opleidingen (par. 6)

Ten derde berust de instroomschatting voor de deeltijdvariant van de master Zorg & Veiligheid op het reeds genoemde onderzoek onder derde-, vierde- en vijfdejaars voltijd- en deeltijd bachelorstudenten aan Avans Hogeschool (bijlage 6) en de hieruit resulterende interesse.

Ten vierde berust de instroominschatting op het verrichte onderzoek onder potentiële werkgevers. Hierin spreken de 14 geïnterviewde beslissingsbevoegde participanten de verwachting uit jaarlijks in totaal 20-26 eigen medewerkers aan de deeltijdvariant van de master Zorg & Veiligheid verwachten te laten deelnemen (bijlage 10, par. 3.1.4). De 10 geënquêteerde beslissingsbevoegde participanten spreken de verwachting uit jaarlijks in totaal 10-11 eigen medewerkers te faciliteren om deel te nemen aan de master Zorg & Veiligheid (zie bijlage 10, par. 3.2.3).

Programmamanager Gemeente Roosendaal:

"... ik denk dat er ook zeker vraag naar is. Ik denk dat er veel mensen in het werkveld graag ook willen doorontwikkelen. En ook wel de stap misschien willen maken van uitvoering naar beleid."

In de wetenschap dat deeltijdvariant van de master Zorg & Veiligheid ook openstaat voor doorstromende studenten vanuit andere bachelors, onderwijsinstellingen en regio's, evenals voor professionals met minimale werkervaring, wordt verwacht dat de deeltijdvariant kan starten met 10-15 studenten en in de navolgende jaren kan rekenen op een stabiele instroom van 15-20 studenten.

Conclusie

Samenvattend is onze prognose voor de totale instroom 35-50 studenten op jaarbasis. Zoals eerder genoemd zullen de voltijd- en deeltijdstudenten gezamenlijk de opleiding volgen.

8. Onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte

De master Zorg & Veiligheid sluit aan op een substantiële en groeiende arbeidsmarktbehoefte. Deze behoefte overstijgt de traditionele arbeidsmarktdomeinen; daarmee ook de traditionele en op deze domeinen berustende arbeidsmarktbronnen. Om die reden is nader kwalitatief en kwantitatief onderzoek gedaan, om recht te doen aan het domeinoverstijgende karakter van de opleiding en de arbeidsmarktbehoefte.⁶

⁶ "Ons onderwijsaanbod is gereguleerd en ingedeeld in klassieke 'silo's'. Maar in hoeverre kunnen de grote vraagstukken nog worden beantwoord met opleidingen die inhoudelijk binnen die klassieke kokers zijn geprogrammeerd? Enkele voorbeelden: vraagstukken in de gezondheidszorg correleren vaak met armoede en sociale positie. Dat vraagt om onderwijs op het grensvlak van sociale opleidingen en gezondheidszorgopleidingen." (Vereniging Hogeschool, 2022a – bijlage 11, p.55) "Leid sociaal professionals op om over de grenzen van de eigen sector samen te werken. Maak het voor sociaal professionals vanzelfsprekend om in interdisciplinaire teams te werken én met andere sectoren zoals cultuur, sport, veiligheid, onderwijs en gezondheid." (Vereniging Hogeschool, 2022b – bijlage 12, p.70)

8.1 Kwalitatief

Werkgeversinterviews

Avans heeft in de periode februari-mei 2024 een reeks van 23 interviews met potentiële werkgevers uitgevoerd (zie bijlage 10 voor de rapportage en bijlagen 10A-10W voor gespreksverslagen). Respondenten van de interviews zijn actief in Zorg- en Veiligheidshuizen en in gemeenten en ketenpartners binnen het zorg- en veiligheidsdomein. De respondenten waren positief over het profiel en gaven aan dat er een grote behoefte is aan afgestudeerden van de opleiding.

Er is onder andere gevraagd welke kennis en vaardigheden studenten van de opleiding zouden moeten opdoen. De respondenten geven aan dat ze het belangrijk vinden dat de studenten vaardigheden ontwikkelen om het netwerk te beïnvloeden en mensen mee te krijgen. Verder geven ze aan dat het van belang is om diverse teams samen te stellen met verschillende expertisegebieden om een integrale aanpak te kunnen bieden. Daarnaast gaven de respondenten aan dat het werken op masterniveau in het domein zorg & veiligheid ook veel vraagt van de persoonlijke kwaliteiten van medewerkers. Kwaliteiten die zijn genoemd, zijn: flexibiliteit, creativiteit, stevigheid, charisma, analytisch vermogen om een casus te doorgronden, organisatiesensitief, omgevingssensitief, bestuurlijke gevoeligheid, Levenservaring (voor werken binnen zorg- en veiligheidshuizen), weerbaarheid en veerkracht van regisseurs, initiatief nemen, vernieuwingskracht, stabiel.

Zorg & Veiligheid: twee werelden, één opgave

Kennisplatform Zorg&Sociaalweb (bijlage 2) publiceerde in 2023 de uitgave 'Zorg & Veiligheid: twee werelden, één opgave'. In deze publicatie onderstrepen werkvelddeskundigen de bovengenoemde, domein overstijgende arbeidsmarktbehoefte. Deze manifesteert zich toenemend in vacatureplaatsingen.

"In toenemende mate is zorg en veiligheid een werkveld op zich geworden. 'Veiligheidshuizen' zijn 'Zorg- en Veiligheidshuizen' geworden. Je ziet het ook terug in vacatureteksten: 'beleidsadviseur zorg en veiligheid', 'teamleider zorg en veiligheid', 'coördinator zorg en veiligheid', 'procesregisseur zorg en veiligheid'. Niet alleen bij overheden, maar ook bij bijvoorbeeld zorgaanbieders en woningcorporaties. 'Het verbinden van verschillende disciplines' is een taakomschrijving die altijd terugkomt in die vacatures. Dat werkveld gaat dan vooral om samenwerking [...]" (Zorg&Sociaalweb, 2023 – bijlage 2, p.2)

Mede om dergelijke vacatures te vullen zijn investeringen nodig in de ontwikkeling van professionals met de benodigde kennis en regievoerende vaardigheden:

"Anno 2023 wordt inmiddels het belang van de combinatie van zorg en veiligheid breed gedragen. Er is echter nog wel werk aan de winkel om de potentiële kracht van die aaneenschakeling te benutten. [...] Dit vraagt investeren in samenwerkingsrelaties en in het vakmanschap van professionals die regie kunnen voeren op die samenwerking. Met kennis van zaken, maar zeker ook kennis van mensen." (Zorg&Sociaalweb, 2023 – bijlage 2, p.3)

Procesregisseur Zorg- en veiligheidshuis Brabant
Noordoost:

"Ik denk dat de relevantie alleen maar groter en groter wordt. Omdat het complexer wordt en steeds meer partijen betrokken worden. Steeds meer zit de samenleving erop."

Programmamanager Gemeente Breda:

"... veiligheid blijft een hot item. Ik zie hier ook functies in zitten als die van casemanager die volgens mij alleen nog maar belangrijker zal worden, want daar moeten we het uiteindelijk toch ook van hebben als het gaat om de persoonsgerichte aanpak in wijken en families en dergelijke. Dus ik zie daar zeker relevantie in."

De publicatie van het kennisplatform Zorg&Sociaalweb geeft blijk van een kwalitatieve en kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de master Zorg & Veiligheid. De opleiding levert professionals af die uitdrukkelijk geschoold zijn in de samenwerking met verschillende disciplines en partijen in het zorg en veiligheidsdomein (zie par. 5). Ook de benodigde vaardigheden komt in de master Zorg & Veiligheid uitvoerig aan bod. Zo staan regievoerende vaardigheden centraal staan in de master Zorg & Veiligheid (par. 5).

Onderzoeksagenda Leefbaarheid en Veiligheid

Wijkwijzer is het platform voor kennisontwikkeling en kennisdeling voor het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid. In december 2023 publiceerde het platform de 'Onderzoeksagenda Leefbaarheid en Veiligheid' (Wijkwijzer, 2023 – bijlage 3). De agenda wijst op de aanzienlijke groep bewoners met een opeenstapeling van persoonlijke problemen met een "zorg- en veiligheidscomponent" (p.43). Door de complexiteit van de problematiek en de daaruit volgende veelheid van betrokken partijen ontvangt deze groep onvoldoende passende zorg en/of ondersteuning. Tegelijkertijd schort het zowel kwantitatief als kwalitatief aan de publieke professionals⁷ om in deze behoefte te voorzien.

"Er spelen tal van ontwikkelingen die de druk op professionals in kwetsbare wijken de afgelopen jaren heeft vergroot: een groot personeelstekort en een hoog personeelsverloop, maar ook het schakelen binnen complexe samenwerkingen: over domeinen heen, tussen beleidslagen en tussen en binnen organisaties." (Wijkwijzer, 2023 – bijlage 3, p.12) "het [is] moeilijk om zogenoemde 'best persons' te vinden, professionals die goed kunnen omgaan met complexe samenwerkingen en het schakelen tussen praktijk en beleid." (Wijkwijzer, 2023 – bijlage 3, p.26)

De Onderzoeksagenda Leefbaarheid en Veiligheid van Wijkwijzer geeft blijk van een kwantitatieve en kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de master Zorg & Veiligheid. Het platform signaleert een (kwantitatief) tekort aan professionals met de (kwalitatieve) vaardigheden, die de master Zorg & Veiligheid bijbrengt. Zoals aangegeven worden studenten uitdrukkelijk voorbereid op het complexe werkveld en op de samenwerking met verschillende disciplines en partijen in het zorg en veiligheidsdomein.

Perspectief 2025

De Landelijke Stuurgroep Zorg en Veiligheid pleit in haar agenda 'Perspectief 2025' (bijlage 1) voor een domein-overstijgende aanpak van zorg- en veiligheidskwesties. Doel is om betere samenwerking in het zorg- en veiligheidsdomein tot stand te brengen. Dit helpt de (kwetsbare) inwoner en heeft een positief maatschappelijk en financieel effect (betere kwaliteit van leven en minder overlast en veiligheidsproblemen). De samenwerkingsstructuur binnen de domeinen zorg en veiligheid verandert, met als gevolg dat professionals binnen verschillende domeinen meer met elkaar moeten samenwerken. De professionals in wijkteams dienen bovendien toenemend te fungeren als frontlinie van zowel het sociaal domein alsmede als spil tussen de overkoepelende zorg- en veiligheidsdomeinen.

De master Zorg & Veiligheid draagt bij aan deze agenda door bij uitstek professionals op te leiden die de veranderende samenwerkingen in het zorg- en veiligheidsdomein het hoofd kunnen bieden. Juist deze master leert studenten namelijk regie te voeren op de *samenwerking* c.q. het *snijvlak* van zorg en veiligheid.

⁷ "Publieke professionals – bijvoorbeeld gemeentelijke gebiedsregisseurs, wijkagenten, leerkrachten, leefbaarheidsconsulenten, opbouwwerkers of jongerenwerkers [...]" (Wijkwijzer, 2023 – bijlage 3, p.12)

Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid

Het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid werd in juli 2022 aangeboden door de minister van VRO (VRO, 2022 – bijlage 13). Het programma heeft als doel om de leefbaarheid en veiligheid van kwetsbare gebieden ('focusgebieden') in Nederland in 15-20 jaar tijd op orde te brengen en het perspectief van de bewoners te verbeteren. Tot deze 'focusgebieden' behoren meerdere gebieden in de provincie Noord-Brabant, waar de master Zorg & Veiligheid gesitueerd is. Tot de acties van het programma behoren de terbeschikkingstelling van substantiële, structurele middelen onder de noemer 'Preventie met gezag', evenals het versterken van de rol van professionals in het sociaal domein. In een recente kamerbrief informeerde de minister over de voortgang en bepleitte de onverminderde en gedeelde inzet op dit thema:

"Om de stedelijke focusgebieden in staat te stellen dat zij integraal kunnen werken aan de opgaven uit hun gebiedsplannen is het van belang om de gezamenlijke inzet vanuit de vijf betrokken departementen vast te houden." (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 2023b – bijlage 14, p.11)

Het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid en de recente kamerbrief indiceren een kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de master Zorg & Veiligheid. Deze opleiding, die nabijgelegen is aan meerdere focusgebieden, levert professionals af die bij uitstek over de vaardigheden beschikken om de problematieken inzake leefbaarheid en veiligheid het hoofd te bieden.

Preventie met Gezag

In het rapport Preventie met Gezag adviseert het Strategisch Beraad Ondermijning het kabinet inzake een strategie voor weerbare wijken (Strategisch Beraad Ondermijning, 2021 – bijlage 15). Er bestaat behoefte aan een wijkenaanpak nieuwe stijl. Zowel de ondermijnende criminaliteit als de sociaaleconomische achterstanden zijn onevenredig groot in kwetsbare wijken. SBO beschrijft in haar rapport hoe zo'n wijkenaanpak gestalte dient te krijgen. De rode draad is dat er tegelijkertijd behoefte bestaat aan sociale interventies en aan handhaving. Sociaal economische problemen gelden namelijk als voedingsbodem voor criminaliteit in kwetsbare wijken. Gemeenten positioneren dan ook professionals die sociale en handhavende interventies weten te combineren. Er bestaat behoefte aan professionals die (beginnende) criminaliteit voorkomen, stoppen of terugdringen. Volgens SBO is het nodig om een onderwijsaanbod te ontwikkelen en beschikbaar te stellen dat professionals helpt om te gaan met dilemma's en complexiteit op casusniveau.

In een recente bijlage informeert de minister over de uitbreiding van de aanpak naar de gemeente 's-Hertogenbosch (waar de master Zorg & Veiligheid gesitueerd is) en meerdere zuidelijk gelegen gemeenten.

"Inmiddels is er een start gemaakt met 15 gemeenten die in focusgebieden werken aan Preventie met Gezag. In 2023 wordt de aanpak uitgebreid met nog 12 gemeenten. [Er is] maatschappelijke noodzaak en financiële ruimte om de preventieve aanpak uit te breiden naar een beperkt aantal gemeenten. [...] Voor de selectie van extra gemeenten is gekeken naar een mix van verschillende soorten data van bijvoorbeeld het CBS, de Veiligheidsmonitor, de Jeugdmonitor en de politie (zie bijlage). Gezien de domein overstijgende aard van Preventie met Gezag is er zowel naar criminaliteitscijfers gekeken als naar gegevens over sociaaleconomische factoren. [...] Aan de hand van deze methode is een voorselectie gemaakt van acht gemeenten, te weten: Almere, Enschede, 's-Hertogenbosch, Nijmegen, Helmond, Venlo, Sittard-Geleen en Maastricht." (JenV, 2023 – bijlage 16, pp.1-2)

Het rapport Preventie met Gezag en de recente kamerbrief indiceren een kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de master Zorg & Veiligheid.

Groeiende behoefte aan mastergeschoolden

Zeker sinds december 2023 groeit echter ook de kritiek op een integrale aanpak zoals Preventie met Gezag. Aanleiding voor deze kritiek is een WODC studie naar de effectiviteit van de TOP600-aanpak in Amsterdam. In deze studie werden geen aanwijzingen gevonden dat het interventieprogramma daadwerkelijk leidt tot verminderen van recidive. In tegendeel, een controlegroep in Amsterdam pleegde minder recidive dan de groep mensen van de TOP600-aanpak (WODC,2023, bijlage 17).

Er is kritiek gekomen op dat te weinig wordt geredeneerd vanuit wat werkt (evidence based interventions) bij welke specifieke (sub)doelgroep, hoe in een integrale aanpak te balanceren tussen zorg en repressie, en hoe systeemproblemen (zoals bijvoorbeeld woningnood) goed aan te pakken. Ten slotte is er kritiek dat er onvoldoende wordt gemonitord op doelmatigheid van interventies. Discussies hieromtrent zijn volop gaande en 20 juni 2024 is door de Tweede kamer een motie aangenomen die de regering oproept onderzoek te doen naar de werking van interventies die door Gemeentes in het kader van Preventie met Gezag worden gedaan. De regering moet komen tot afspraken met Gemeentes dat alleen gebruik wordt gemaakt van programma's die bewezen effectief zijn en geen schade toebrengen aan jongeren (Tweede kamer, bijlage 18). In de arbeidsmarktbehoefte voorzien wij zodoende een stijgende behoefte aan masteropgeleiden die weten te redeneren vanuit wat werkt, hierop te monitoren en interventies en integrale programma's aan door te ontwikkelen.

Sociaal werk, Jeugdzorg en Kinderopvang in beeld

UWV publiceert periodiek arbeidsmarktanalyses van de sector sociaal werk, jeugdzorg en kinderopvang (SJK). De meest recente publicatie stamt van november 2022 (UWV, 2022 – bijlage 19). Aan bod komen ontwikkelingen op het gebied van werkgelegenheid, vacatures, tekorten, overschotten en kansen in zowel de hele sector SJK, als in de deelsector sociaal werk. De arbeidsmarkt voor sociaal werk, jeugdzorg en kinderopvang is krap. In nota bene alle drie de deelsectoren daalt sinds medio 2020 het aantal WW'ers en stijgt het aantal vacatures. Bovendien: het accent verschuift van 'hulpverlening' naar 'regievoering op veiligheid'.

"Hoewel er volgens Jeugdzorg Werkt voldoende mensen met een relevant diploma zijn, kunnen deze niet altijd direct aan het werk: er is sprake van een kwalitatieve mismatch. [...] Daarnaast verschuift het accent van 'hulpverlening' naar 'regievoering op veiligheid', wat andere vaardigheden van de kandidaat vraagt." (UWV, 2022 – bijlage 19, p.5)

De master Zorg & Veiligheid sluit bij uitstek aan op deze verschuiving, die getuigt van een kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de opleiding.

Integraal Veiligheidsplan 2023-2026

De gemeente 's-Hertogenbosch formuleert in het Integraal Veiligheidsplan (bijlage 20) haar strategische uitgangspunten voor 2023-2026. De gemeentelijke focus ligt in deze periode op de thema's ondermijning, maatschappelijke onrust en digitale veiligheid. Uitgangspunt bij de benadering van deze thema's is de verbinding van zorg en veiligheid (en jeugd). Deze verbinding is essentieel om kracht bij te kunnen zetten. In dit kader spreekt de gemeente ook over investeringen in mensen, om veiligheidsproblemen te voorkomen en perspectief te bieden.

"Samen maken we 's-Hertogenbosch. Dat geldt ook voor veiligheid. Veiligheid raakt ons allemaal. We zijn allemaal medeverantwoordelijk. Het begint bij ieders ogen en oren in de wijk. En we investeren preventief in mensen. Dat richt zich op het voorkómen van veiligheidsproblemen en het bieden van perspectief. [...] We zien het als een procesopgave om de verbinding tussen de domeinen zorg en veiligheid en jeugd en veiligheid verder te verbeteren en meer vanuit een gezamenlijke opgave te gaan

*werken. Alleen dan kunnen we elkaar versterken en de gezamenlijke ketens sluitend maken.”
(Gemeente 's-Hertogenbosch, 2022 – bijlage 20, p.4)*

Het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 van de gemeente 's-Hertogenbosch indiceert een (regionale) kwantitatieve en kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de master Zorg & Veiligheid.

8.2 Kwantitatief

8.2.1 Arbeidsmarktonderzoek Avans Hogeschool

Interviews

Vanuit de eerdere genoemde interviews hebben 14 geïnterviewden met beslissingsbevoegdheid aangegeven jaarlijks in totaal zo'n 19 afgestudeerden van de master Zorg & Veiligheid aan te nemen (bijlage 10, par. 3.1.4). De 9 geïnterviewden zonder formele beslissingsbevoegdheid hierover verwachten jaarlijks in totaal 6-7 afgestudeerden van de master Zorg & Veiligheid aan te nemen.

Met het oog op de deeltijdvariant van de opleiding zijn de potentiële werkgevers tevens gevraagd in hoeverre zij eigen medewerkers de master Zorg & Veiligheid in deeltijd zouden laten volgen. De 14 geïnterviewden met beslissingsbevoegdheid hierover verwachten jaarlijks in totaal 20-26 eigen medewerkers de deeltijdvariant van de master Zorg & Veiligheid te laten volgen (bijlage 10, par. 3.1.4). De 9 geïnterviewden zonder formele beslissingsbevoegdheid hierover verwachten jaarlijks in totaal zo'n 10 eigen medewerkers de deeltijdvariant van de master Zorg & Veiligheid te laten volgen.

Schriftelijke vragenlijst

Naast eerdergenoemde interviews heeft Avans Hogeschool in de periode maart-mei 2024 een schriftelijke vragenlijst afgenomen onder 16 potentiële werkgevers (zie bijlage 10 en bijlage 10X voor de ruwe data). Participanten van de vragenlijst zijn geworven via het netwerk van het Centre of Expertise Veiligheid & Veerkracht of van de gelieerde bacheloropleidingen van Avans Hogeschool. Onderwerp van de vragenlijst was het profiel van en de behoefte aan beoogde master Zorg & Veiligheid.

De antwoorden van potentiële werkgevers geven blijk van een concrete behoefte aan afgestudeerden van de opleiding. Zo verwachten de 11 participanten met beslissingsbevoegdheid hierover in de komende jaren in totaal 12-16 afgestudeerden van de master Zorg & Veiligheid aan te nemen (bijlage 10, par. 3.2.3). De 5 participanten zonder formele beslissingsbevoegdheid hierover verwachten jaarlijks in totaal 9 afgestudeerden van de master Zorg & Veiligheid aan te nemen.

Met het oog op de deeltijdvariant van de opleiding zijn de potentiële werkgevers tevens gevraagd in hoeverre zij eigen medewerkers zouden faciliteren om de master Zorg & Veiligheid te volgen. De 10 participanten met beslissingsbevoegdheid hierover verwachten jaarlijks in totaal 10-11 eigen medewerkers hierin te faciliteren (bijlage 10, par. 3.2.3). De 6 participanten zonder formele beslissingsbevoegdheid hierover verwachten jaarlijks in totaal 16-21 eigen medewerkers hierin te faciliteren.

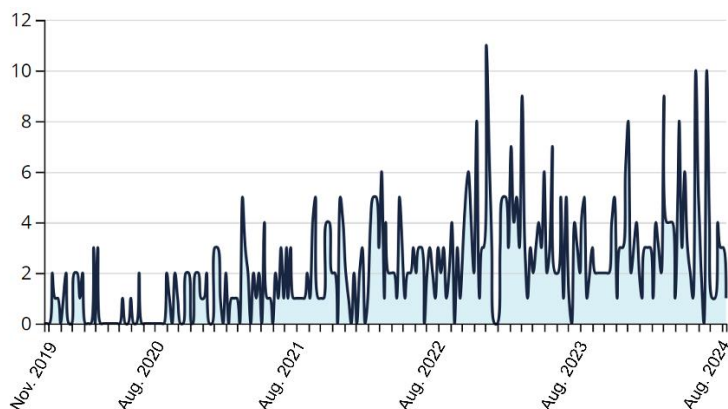
8.2.1 Vacatureanalyse

Avans Hogeschool heeft Lexnova opdracht gegeven tot een landelijke vacatureanalyse (bijlage 21). Doel was het in kaart brengen van de ontwikkeling in de vacatures waarvoor afgestudeerden van de master Zorg & Veiligheid in aanmerking komen. Voor deze analyse is gebruikgemaakt van vacaturedata van de tool Jobfeed van Textkernel, daterend van 26-8-2024 en teruggaand tot vijf jaar geleden. In deze vacaturedata is zo scherp en nauwkeurig mogelijk gefilterd op criteria die aansluiten bij de master Zorg & Veiligheid, om relevante vacatures in beeld te krijgen. Op basis van deze selectie zijn vervolgens de

landelijk geplaatste vacatures in vijf jaar voorafgaand aan de peildatum (26-8-2024) geanalyseerd. Vacatures van intermediairs zijn uitgesloten en er zijn enkel vacatureplaatsingen meegenomen van directe werkgevers (ter voorkoming van dubbelingen). Voor een uitgebreide beschrijving van de databron en de methode zie bijlage 21, par. 1.3.

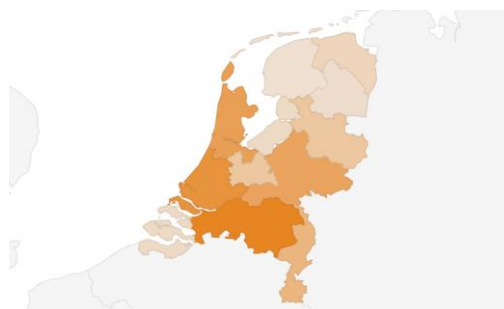
Landelijk zijn er in de vijf jaar voorafgaand aan de peildatum 573 relevante vacatures geplaatst. Het aantal vacatures per plaatsingsweek is met de jaren gestaag gestegen. Figuur 2 toont het aantal nieuwe vacatures per plaatsingsweek. We zien een stijgende tendens in het aantal vacatureplaatsingen per week. In het jaar voorafgaand aan de peildatum (26-8-2024) zijn in totaal 173 vacatures geplaatst. Ter illustratie is een set letterlijke vacatureteksten bijgevoegd (bijlage 21, p.14 e.v.).

Figuur 2 - Landelijke ontwikkeling relevante vacatureplaatsingen in de vijf jaar voorafgaand aan de peildatum (bron: Jobfeed, peildatum 26-8-2024)

Een nadere blik op de eigenschappen van deze vacatures geeft blijk van een goede aansluiting op het profiel van de master Zorg & Veiligheid. Naast de inhoudelijke aansluiting vertonen de veelgevraagde vaardigheden veel aansluiting op de vier pijlers van de professionele masterstandaard, zoals de vaardigheden multidisciplinair, analytisch denken en netwerken (pijler A. Meesterschap); strategisch denken, creativiteit en tactisch (pijler B. Onderzoekend vermogen); werken in groepsverband en coördineren (pijler C. Interprofessioneel handelen); en doelgericht en besluitvaardigheid (pijler D. Doorwerking). Een blik op de regionale verdeling van de vacatures wijst erop dat de master Zorg & Veiligheid goed gesitueerd is: de meeste relevante vacatures uit het afgelopen jaar stammen uit provincie Noord-Brabant (34).

Figuur 3 - Regionale spreiding relevante vacatureplaatsingen in het jaar voorafgaand aan de peildatum (bron: Jobfeed, peildatum 26-8-2024)

8.2.2 ROA AIS – Prognoses tot 2028

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt maakt periodiek arbeidsmarktprognoses voor beroepsgroepen en opleidingstypes (ROA AIS).⁸ Deze geven echter geen helder beeld van de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de master Zorg & Veiligheid. De arbeidsmarktprognoses voor de beroepsgroepen, ten eerste, volgen een traditionele domeinindeling en houden geen rekening met de instroom van schoolverlaters. De arbeidsmarktprognoses voor de opleidingstypen, ten tweede, houden weliswaar rekening met de instroom van schoolverlaters, maar volgen eveneens een traditionele domeinindeling. Zorg en veiligheid is daarentegen wezenlijk domeinoverstijgend; een werkveld dat zich toenemend vormt en verzelfstandigt (Zorg&Sociaalweb, 2023 – bijlage 2, p.2). Deze discrepantie blijkt ook uit de opleidingen, die ROA onder de opleidingstypes schaaft: onder ieder opleidingstype met enige relevantie voor de master Zorg & Veiligheid vallen overwegend opleidingen die geen verwantschap hebben met de master Zorg & Veiligheid. Om die reden geven de arbeidsmarktprognoses in ROA-AIS geen helder beeld van de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de master Zorg & Veiligheid.

8.2.3 UWV – Spanningsindicator

De spanningsindicator van het UWV biedt informatie over de verhouding tussen vraag en aanbod in beroepsgroepen.⁹ Zo betekent een spanningswaarde van 2 dat er 2 keer zoveel openstaande vacatures zijn als kortdurend werkzoekenden. Tabel 5 toont de meest recente spanningsindicatoren voor de beroepsgroepen met *enige* relevantie. In deze beroepsgroepen is de krapte in de arbeidsmarktregio Noordoost-Brabant (waar de opleiding gesitueerd is) hoger dan het landelijke gemiddelde in deze beroepsgroepen, en hoger dan het landelijke gemiddelde in alle beroepsgroepen (3,67). De bovengemiddelde regionale krapte in deze beroepsgroepen kan daarom als worden beschouwd als onderscheidend. De keuze voor de opgenomen beroepsgroepen is te legitimeren omdat er binnen deze beroepsgroepen ook beroepen zijn die op het snijvlak van zorg en veiligheid opereren. Ook de beroepsgroepen Maatschappelijk werkers en Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders bestaan in gemiddelde mate uit beroepsbeoefenaars met een master als opleidingsachtergrond.

Tabel 5 - Spanningsindicatoren relevante beroepsgroepen, kwartaal 1-2024 (UWV, geraadpleegd juli 2024)

Beroepsgroep	Noordoost-Brabant	Nederland
Beleidsadviseur	9,73 (zeer krap)	7,52 (krap)
Maatschappelijk werkers	4,55 (zeer krap)	3,12 (krap)
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	3,83 (krap)	2,81 (krap)

8.3 Conclusie

Zoals blijkt uit onderstaande tabel 6 is er een aanzienlijke arbeidsmarkt- en opscholingsbehoefte van de master Zorg & Veiligheid.

⁸ ROA (2024). [AIS tot 2028](#).

⁹ UWV (2024). [Spanningsindicator](#).

Tabel 6 - Samenvatting jaarlijkse arbeidsmarkt- en opscholingsbehoefte van de master zorg & veiligheid
Bijlage 10, tabel 4.1 en 4.2

	Aantal afgestudeerden verwacht u jaarlijks aan te nemen?	Aantal eigen medewerkers laten instromen in de masteropleiding
	Voltijd	Deeltijd
Respondenten interviews met beslissingsbevoegdheid over personeel	19	20-26
Respondenten schriftelijke vragenlijst met beslissingsbevoegdheid over personeel	12-16	10-11
Respondenten interviews zonder formele beslissingsbevoegdheid over personeel	6-7	10
Respondenten schriftelijke vragenlijst zonder formele beslissingsbevoegdheid over personeel	12-16	16-21
Totalen	49-58	56-68

9 Noodzaak tot start nieuwe opleiding

Deze paragraaf onderbouwt de noodzaak tot de start van de nieuwe opleiding. Conform de regeling macrodoelmatigheid behandelen we achtereenvolgens waarom de master Zorg & Veiligheid een noodzakelijke aanvulling is op het huidige opleidingsaanbod (9.1), die onmogelijk via het bestaande aanbod kan worden vormgegeven (9.2), en die geen negatieve spreidingsgevolgen heeft voor dit aanbod (9.3).

9.1 Noodzakelijke aanvulling

De noodzaak om het opleidingsaanbod aan te vullen met de aangevraagde opleiding (als bedoeld in de regeling macrodoelmatigheid) volgt allereerst uit de confrontatie van de arbeidsmarktbehoefte met het bestaande opleidingsaanbod.

Arbeidsmarktbehoefte

De master Zorg & Veiligheid voorziet de arbeidsmarkt van de gevraagde professionals die regie kunnen voeren op de *samenwerking* c.q. het *snijvlak* van zorg en veiligheid. Zo bleek uit de diverse behandelde arbeidsmarktbronnen dat potentiële werkgevers een concrete behoefte zien en hebben aan afgestudeerden van deze master. De vacatureanalyse en overige bronnen bevestigden de behoefte.

Bestaande opleidingsaanbod

Het bestaande opleidingsaanbod is in relatie tot de arbeidsmarktbehoefte ontoereikend. Het bestaande en aangekondigde opleidingsaanbod kennen twee verwante opleidingen. Hoewel deze opleidingen zich eveneens op de genoemde *samenwerking* van zorg en veiligheid richten, hebben beide opleidingen duidelijk een andere profilering – zowel qua inhoud als qua instroomdoelgroep (zie par. 6). Verder betreft het hierbij deeltijdopleidingen, terwijl de master Zorg & Veiligheid ook als voltijdopleiding wordt voorzien. Hiermee komt de master Zorg & Veiligheid tegemoet aan de behoefte van bachelorstudenten aan doorstroommogelijkheden die, getuige de afstemming met het verwante aanbod, groeiende is:

"[Vertegenwoordiger verwante opleiding] erkent de toenemende behoefte van bachelor studenten om direct na hun bachelor door te studeren in een masteropleiding ter vergroting van hun loopbaanmogelijkheden." (bijlage 22, p. 3)

9.2 Onmogelijk via het bestaande aanbod

De noodzakelijke aanvulling van het opleidingsaanbod met de aangevraagde opleiding kan niet binnen het bestaande opleidingsaanbod worden ingevuld. Avans heeft de mogelijkheden onderzocht om de master Zorg & Veiligheid binnen bestaande opleidingen vorm te geven. Bijvoorbeeld via een uitstroomprofiel in een bestaande master. De bestaande masters van Avans (zie tabel 4) bevinden zich echter in een ander croho-onderdeel en hebben geen inhoudelijke raakvlakken met de master Zorg & Veiligheid. Deze masters kennen een volledig andere oriëntatie en doelgroep en zijn voor een andere beroepscontext ontwikkeld, die niet aansluiten bij de specifieke wensen en behoeften in het zorg en veiligheidsdomein. Ook bestaande opleidingen buiten Avans, bieden niet de ruimte om de specifieke stof onder te brengen, die de master Zorg & Veiligheid behandelt. De stof op het snijvlak van zorg en veiligheid vraagt er namelijk om van begin af aan integraal te worden bijgebracht; een toevoeging van een track aan een bestaande opleiding op het gebied van zorg- óf veiligheid komt hier niet aan tegemoet. Ook de verwante opleidingen willen een ander accent leggen. Bij de afstemming met de verwante opleidingen is dan ook geconcludeerd dat de master Zorg & Veiligheid, net als de twee verwante opleidingen, noodzakelijk is ofwel "bestaansrecht" heeft (zie par. 12).

"De drie masteropleidingen hebben alle drie bestaansrecht en hebben elk hun eigen profilering zoals ze nu zijn ingevuld." (bijlage 22, p. 3)

9.3 Geen negatieve spreidingsgevolgen

De aanvulling van het opleidingsaanbod met de aangevraagde opleiding (par. 9.1) heeft geen negatieve gevolgen voor de spreiding van dit aanbod. De Masteropleiding Zorg & Veiligheid sluit aan bij de behoefte van het werkveld, het opleidingsportfolio van Avans Hogeschool en het onderzoek binnen het Centre of Expertise Veiligheid & Veerkracht. De doelgroep voor de opleiding is in belangrijke mate binnen de eigen Hogeschool te vinden en met deze masteropleiding ontstaat er een mooie doorgaande lijn van de Ad-opleiding Zorg & Veiligheid, naar diverse bachelors en dan uiteindelijk naar de Master, waardoor afgestudeerden zich eerst verbreed hebben in het werken met de doelgroep, zich dan verdiepen binnen de bachelor en de doorstroom naar transdisciplinair werken binnen het brede domein Zorg & Veiligheid. Verder is de opleiding in goede afstemming met het verwante aanbod aan Hogeschool Utrecht en Hogeschool Rotterdam tot stand gekomen; alle opleidingen hebben een eigen focus en een eigen doelgroep.

"Als iedere instelling deze focus houdt, hoeft er geen negatieve invloed op de spreiding te zijn omdat iedere master de eigen focus heeft." (bijlage 22, p. 3)

10 Aansluiting instellingsprofiel

Avans Hogeschool is een grote instelling voor hoger onderwijs in Noord-Brabant op 13 locaties in vier steden. Avans Hogeschool heeft bijna 32.000 studenten en ruim 3.700 medewerkers. Er zijn 12 academies (inclusief de juridische Hogeschool Avans-Fontys) die 37 Bacheloropleidingen verzorgen in voltijd, deeltijd en duaal, in vrijwel alle sectoren van de maatschappij. Daarnaast biedt Avans Hogeschool 15 Associate degree opleidingen, 4 Masteropleidingen, 1 Professional Doctorate (PD) en diverse honours- en schakeltrajecten aan. Avans Hogeschool heeft de ambitie om wendbare en veerkrachtige professionals op te leiden die het verschil maken in en voor een duurzame samenleving (bijlage 23). Avans Hogeschool

biedt zoveel mogelijk doorlopende leerroutes aan (Ad – Bachelor – MA - PD) om flexibele leerpaden voor studenten mogelijk te maken, kansen voor Ilo te vergroten en de betrokkenheid van studenten bij onderzoek op verschillende momenten tijdens hun (studie)loopbaan te realiseren. Met het opleidingsportfolio en onderzoek vormen we een belangrijke partner in de regio. Avans wil doorgroeien tot een kennisinstelling. We willen bijdragen aan het oplossen van maatschappelijk opgaven. Door onderzoek en onderwijs dat aansluit bij de behoeften van de samenleving en het werkveld. De ontwikkeling van masteropleidingen zijn noodzakelijk voor de doorwerking van onderzoek en om de doorstroom van studenten mogelijk te maken. Avans Hogeschool heeft vier Centres of Expertise die de vier zwaartepunten op onderzoek en onderwijs van Avans vertegenwoordigen en tevens de profilering voor de toekomst vertegenwoordigen, namelijk Brede Welvaart en nieuw ondernemerschap, Perspectief in Gezondheid, Veiligheid en Veerkracht, MNext Materialen- en energietransitie. De Masteropleiding Zorg en Veiligheid sluit aan bij het Centre of Expertise 'Veiligheid en Veerkracht', dat zich hard maakt voor een land waarin mensen zich veilig voelen en waar de dingen eerlijk gaan. Een veerkrachtige samenleving, met inwoners die tegen een stootje kunnen en makkelijk meebewegen met veranderingen. Een wereld waarin iedereen er mag zijn en zich kan ontwikkelen.

Avans is sterk gepositioneerd in het werkveld op het vlak van Zorg & Veiligheid en uit onderzoek is gebleken dat er potentieel is in dit werkveld richting onderzoeklijnen, maar ook een behoefte is aan extra arbeidsplaatsen. Avans leert studenten dat samenwerking tussen verschillende disciplines en rekening houdend met verschillende perspectieven relevant zijn voor het kunnen oplossen van maatschappelijke vraagstukken uit deze hoek. We schenken daarom veel aandacht aan interdisciplinair samenwerken in ons onderwijs. Om die reden wordt er ook een aanvraag ingediend bij het CDHO voor het opstarten van een masteropleiding op het vlak Zorg & Veiligheid. Daarmee hecht Avans Hogeschool er waarde aan in de hele waaier van onderwijs en in verbinding met onderzoek het thema Zorg & Veiligheid te bedienen.

11 RIO- en ISCED-indeling

RIO: sector overstijgend

12 Afstemming

Afstemming heeft plaatsgevonden op drie niveaus: met vertegenwoordigers van opleidingen aan Avans Hogeschool, met vertegenwoordigers van opleidingen van andere onderwijsinstellingen en met vertegenwoordigers van het Lectorenplatform Zorg en Veiligheid.

Avans Hogeschool

Gedurende het ontwikkeltraject van de master Zorg & Veiligheid is herhaaldelijk afgestemd met vertegenwoordigers van relevante bachelors aan Avans Hogeschool, waaronder Bestuurskunde, Integrale Veiligheidskunde, Social Work en de Ad-opleiding Zorg & Veiligheid. Doel van deze afstemming was het komen tot een goed aansluitend profiel en doorgaande leerlijnen van Associate degree via bachelor naar de masteropleiding. .

Andere onderwijsinstellingen

Gelijktijdig met de afstemming aan Avans Hogeschool is uitvoerig afgestemd met vertegenwoordigers van opleidingen aan andere onderwijsinstellingen, met name ten behoeve van een goede onderlinge profilering. Zo zijn andere onderwijsinstellingen benaderd met de vraag of het beoogde profiel van de master Zorg & Veiligheid raakvlakken vertoont met bestaande of beoogde opleidingen van deze onderwijsinstellingen. Op basis van de uitkomsten is het profiel aangescherpt en is vervolgens nader afgestemd met vertegenwoordigers van de twee verwante opleidingen: de bestaande deeltijdmaster

Forensisch Sociale Professional van Hogeschool Utrecht en van de beoogde deeltijdmaster Forensische Zorg Specialist van Hogeschool Rotterdam (zie verslagen in bijlage 22). Conclusie van deze afstemming is dat de beoogde master Zorg & Veiligheid voorziet in een on vervulde behoefte, dat deze andere opleidingen aanvult en dat er geen negatieve spreidingsgevolgen worden verwacht – kortom: dat de master Zorg & Veiligheid bestaansrecht heeft c.q. een noodzakelijke aanvulling op het opleidingsaanbod is. Daarnaast heeft er ook afstemming plaatsgevonden tijdens het bestuurlijke portfoliotafeloverleg Avans Hogeschool en Fontys Hogeschool. De master Zorg & Veiligheid is op 31 januari 2024, 13 mei 2024 en 11 juli 2024 aldaar besproken en Fontys Hogeschool heeft aangegeven geen bezwaar te hebben om deze master in het opleidingsaanbod van Avans Hogeschool op te nemen.

Lectorenplatform

Tevens is doorlopend afgestemd binnen de bestaande overlegstructuur van het Lectorenplatform Zorg en Veiligheid. Doel van deze afstemming was, naast de profilering en de aansluiting op het opleidingsaanbod, de aansluiting op het werkveld. Zo kwam bij deze afstemming het belang ter sprake van wetenschappelijke kennis die praktisch (in het werkveld) uitvoerbaar is. Ook ging aandacht uit naar de nog sterk verkokerde functiehuisen in het werkveld. De master Zorg & Veiligheid kan hier, in samenwerking met het lectorenplatform, bij uitstek een rol in spelen.